

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” című melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félévre 6 ft. p.
A hirdetések négyszer hasábjait sorának ára 4 kr. pp.

Előzetni lehet vidéken bérmentesen minden cs. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 406 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet folyamodni. A szerkesztőhöz csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőktől fogadunk el.

Tartalom: Hivatalos. Az oláh fejedelemségek. Színházi részvényesek gyűlésének vége. Kolozsvári hírek. Nemzeti színház. Vidéki levelezés. Pesti-bécsi hírek. Külföld. Börze. Hirdetések.

HIVATALOS.

Hirdetmény a baromsó árulása megnyitására.

Oly célból, hogy a mezei gazdaságnak a marhatenyésztésnél a só bővebb használatára mód nyújtassék, a magas cs. k. pénzügyi ministerium meghatározta, miszerint f. é. június 1-től kezdve Magyarországon és Erdélyben is, nevezetesen a maros-szigeti, maros-újvári, désknai és parajdi kincstári raktároknál egy célra készített só „baromsó” nevezet alatt mérsékelt áron áruba bocsátassék.

E sónem készítése történik a tiszta konyhasónak oly anyagokkál összevegyítése által, melyek azt emberi élvre használhatanná teszik ugyan, de a célnak, melyre szolgálnia kell, megfelelnek, és a marhák egészségének még hasznosok.

Ára ezen sónemnek bécsi mázsájáért egy forint 40 krajczárral p. p. (1 ft. 40 kr.) szabott ki, és árultatik az érintett áron Magyarországon, Erdély, a Szerbvajdaság s Temesi-Bánság, továbbá Horvát- és Tóthországra nézve egyelőre csak is a fennevezett kincstári raktároknál, még pedig máházatlan állapotban, a szállításra megkívántató tárgyakról gondoskodás a vevőkre bízván.

A baromsónak a marhatenyésztők és mezei gazdák részére szabad árulása mindenkinek megvan ugyan engedve, mindazáltal e só csak azon célra szabad használni, melyre szánva van, és minden másképpeni használata jövedék-átbágás-kép a jövedék-büntető-törvények szigorával fog büntetettini.

Mi is mult hó 21-kén 13,687 szám alatt kelt magas pénzügyministeri kibocsátvány értelmében ezennel köztudomásra juttatik.

Nagy-Szeben, május 5-kén 1856.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

Az oláh fejedelemségek.

— Mi erdélyiek egy ország és nép dolgával sem gondolunk kevesebbet, mint Moldova és Oláhországgal; nevelésünk, tanulmányaink és hajlandóságaink inkább Franciaország-, Anglia sőt Északamerika felé vonnak, mint e tartományok felé, melyeknek sorsa minket közelebből érdekel, mint akármely országé hazánkon kívül. Kelet- és délről egészen általuk környezve, minden külkereskedésünk bennök határozódik, és kézműiparunk, valamint mezei gazdaságunk fejlődése is szoros összefüggésben van azon változásokkal, melyeket e tartományok politikai vagy oeconomicai tekintetben szenvednek. Méltó tehát figyelmeztetni olvasóinkat azokra, a mik ott előkészülöben vannak.

A lefolyt muszka-törökháboru eltört minden előbbi szerződéseket a két szomszédhatalom között, azokat is tehát, melyek a fejedelemségeket muszka protectio alá helyezték. A két oláhországi urak örövendettek, hogy nem kis katonaszállásolási nyomor árán ugyan, de mégis egy urtól már megmenekültek, s midőn a bécsi conferentiákon a francia meghatalmazott b. Bourquenev azon indítványa jött tárgyalás alá, hogy a két fejedelemség egy örökös fejedelem alatt egyesüljön, elismervén a porta suzerainitását, de a nagyhatalmak védnöksége mellett, s oly katonai erőt fejthessen ki, a mely a belső és külső bátorság megőrzésének megfelelően: reményök oda nőtte ki magát, hogy az óra közel van, mikor minden alkalmatlan uralágtól megmenekülnek, s Belgium példájára egy virágzó semleges államot alkothatnak.

De mennyire leforrázta ezen reményeik sarját a stambuli értekezletek mult február 11-diki jegyzőkönyve.*) A porta kiszámított ravasz-sággal a legnaivabb betéértelmeben vette a nyugoti hatalmak pompázó ígéreiteit az integritás iránt, s midőn a fejedelemségek újra rendezéséről volt szó, az belügyének tekintette, s csak annyit kegyeskedett megengedni, hogy a fejedelemségek képviselőit meg fogja hívni Stambulba: divánját a kérdések kellő megvitatásában elősegíteni; az életideig tartó választásban is megegyezett, úgy hogy a választást egy általa kinevezendő kajmakam vezesse, de abba nem, hogy a két Oláhország egyesüljön; elfogadta a hatalmak azon javaslatát is, hogy a fejedelemségekben minden idegen, különbség nélkül, földbirtokot szerezhessen és birtokolhasson, s helybenhagyta a jobbágyság örök megváltását s a hűbériség eltörlését. A többi pontokra nem érszédünk ki, mert ezek azok, melyek minket főleg érdekelnek.

A jegyzőkönyv egész tartalmából azt következtették az oláhok, hogy a porta házajoknak, a muszka véduraság által jóformán elszakadott birtokát egész teljében készűl visszavenni, holott az a régi capitulatiók értelmében sem volt soha teljes, csak csekély évi ajándékszerző adóra szorítkozott. Megremülve és indignatioval telve folyamodtak a párisi conferentiához, panaszkodva megessalt reményeik fölött. De ez is csak annyit változtatott a dolgok állásán, hogy a belügyek rendezése helyétől Stambul helyett magokat a fejedelemségek fővárosait tűzték ki, hol nem csak a porta biztos, hanem a portával szövetséges hatalmak megbízottjai is megjelenvén, a moldovai és oláhországi divánokkal egyetértésben fogják az új rendezés tervét kidolgozni s a porta szentesítése alá terjesztetni. De a fejedelemségek kétségen kívül különválva maradnak, a robot és hűbéri viszony meg fog szűnni s az idegenek birtokképesége törvénynyé fog válni. Ez a három háborgatja leginkább, s bizony nem ok nélkül, a bojárok álmát.

Az oláhoknak minden reménye egy életre való román nemzetiség kifejlődése iránt csak a két fejedelemség egységében várhatta egykori valóságát. Bessarábia, már 1812 óta muszka tartomány lévén, oroszosodik el; a két fejedelemség egyesülésének ez egyetlen alkalma most is elműlik, talán örökre, — és mit hoz az idegenek birtokképesége s a hűbéri viszony megszűnése? Midőn az európai béke aláírva, szentesítve, kicserélve, kihirdetve és meg is ünneplve van: fölkiálthatnak bojár szomszédaink... „a román nemzetiség veszedelemben forog!”

Hajh, de a politika nem fér össze a románnal és a diplomacia tanácskozásaiban a poezis és rhetorika csak díszítő szerepet játszanak! Hogy engedhesse meg a porta, hogy suzerainitása alatti két tartomány éppen a nemzeti erő kifejlesztése céljából egyesüljön, hogy később az ő felsőségét leárzza; hogy engedhesse meg a Muszka és Austria, hogy oly nemzetiségi focus alakuljon közel határaihoz, melynek melegítő sugárjai határszéli tartományaikba behatoljanak, ott bírodalmukkal ellenkező magneti-

*) Mult számunk földi rovatának olvasható kivonatban.

kus vonzásokat ébresztszenek föl s alkalmas időben villanyos rázkódásokat szüljenek? Franciaország és Anglia mindezt kicsibevenné, de természetes, hogy az eldöntő befolyás e kérdésben csak a szomszéd hatalmakat illetheti.

Igaz, hogy a nyakig adósságokba süllyedt bojárság méltán borzad egy szigorú és a hatalmak consulságai által ellenőrzendőt igazságszolgáltatási rendszer behozatalától, melyet a stambuli mint a párisi conferenciák sürgetnek s mely az idegenek birtokképeségével egybekötve, csak hamar ezek kezébe juttatná a fejedelemségek jobbrészének birtokát. Maga Ghika herczeg Moldova fejedelme, kimondja ez aggodalmát a párisi conferentiához intézett emlékiratában, s azok után, a miket azon tartományokkal ismeretes utasoktól és kereskedőktől hallottunk, a félelmet tulzottnak mondani nem lehet. De lehet-e másfelől rossz neven venni a nagyhatalmaknak, ha, némi kárpótlásán népeik azon roppant áldozatainak, melyekbe a muszka védnökség megszüntetése s a keleti kérdés megoldásának ezen próbája került, azon csekély világpolgári hódítmányt akarják bemutatni, hogy ezután minden török tartományokban teljes polgári joggal szerezhetnek földbirtokot?

Igaz, továbbá az is, hogy ha az oláh fejedelemségekben a hűbéri viszony megszűnik, meg fog szűnni azoknak, most nem ok nélkül magasztalt jólléte is, mindaddig, míg a tervezett német kivándorlás folyama nagy hullámokban nem fogja ama vidékeket elborítani — a mi, közbe legyen mondva, a kivándorlás mystikus, kalandos is meszszévagyó természetű fogva nem oly könnyen lesz eszközölhető. — A földművelés, ama vidékek dus aranybányája, nem fogja többé a kész vert aranyokat oly bőségben teremni; a galaczi, brailai révek türesek fognak maradni a török, görög és olasz hajóktól, melyek a két tartomány roppant gabonafeleslegét addig öröklé biztosan hordották el, — és a bojárság boldog lesz, ha a saison nem Parisban és Bukaresben, hanem falusi tanyáján tölthetendi el! Mert az oláh földműves, ezt nálunk nem kell hosszszonon mutogatni, — kevés szűkséget ismer, ott még kevesebbet mint nálunk; 12 napi munkával, Neugebauer tapasztalása szerint, egész évi kenyérét megtermeszi, egy két fuvarral adóját ki keresi s többet szerezni s azért dolgozni, nem érez magában ösztönt. Eddig az uraság, a bojár földjét megkellett művelnie s ennek terméke szolgáltatja a kereskedés anyagát. Mikor a robotmunka megszűnt, megszűnt akkor a termés felesleg is, megszűnt a virágzó kereskedés, és a fejedelemségek jólléte végét érte! Még csak a mindennapi kenyér sem fog megteremni; azt Erdély példája megbizonyította volna, ha szerencsére, Erdélynek egyik felét már ősi idők óta szabad kis birtokosok, s a más felében szét-szórva jó darabokat, földművelő városok nem bírják. És a földművelő paraszt, midőn a hűbéri viszony kötelékeiből magát rögtön kibontakozva látja; vajjon lesz e képes magát új kötetlen szabadságában feltalálni? hogyan fogja a váltási összeget lefizetni? nem lesz-e kénytelen még a legjózanabb is különben

is kicsire szabott birtokának jobb részét azzal elidegeníteni? A nagyobb rész bizonyára így fog tenni; az addig parasztkézen volt földbirtok is vagy a földes urakéhoz fog csatlakozni, vagy egy-egy helybeli zsidó, vagy görög haszonbérlet, vagy életrevalóbb paraszt kezében fog összhalmazódni s az addig mindössze tán évenként 18 napi szolgálattal s némi fuvarral tartozott de földbirtoka iránt teljes biztossággal élt parasztból igazi proletárius lesz, ki a statusnak gondjait nem úgy fogja szaporítani, mint kisföldműves korában. Van ok tehát itt is aggodalmakra bőséggel. De megint másfelől:

Türhetti-e Austria, kinek népei boldogsága felett örködni s financiaiját rendbehozni kötelessége, a természeti feltételek azon lényeges különbségét, mely saját tartományai s a kérdéses fejedelemségek között létezik? Az austriai birodalomban mindenütt az ingó vagy ingatlan tőke úgy áll szemben a munkával, mint egyenjogú terméstényező; egyik a másiknak nem parancsol s viszonyait egyedül a szabad verseny határozza meg: amde Moldova- és Oláhországban parancsol az ingatlan tőke a munkának, és a föld nagy terméseket hoz minden költsége nélkül az ingatlan tőke tulajdonosának. Innen van, hogy midőn nálunk 50 garason vették a kukorica vékáját a természetnél akkor Oláhországban 5 garason lehetett megvenni. Robtotvett tartományok földmívelése ki nem állhatja a versenyt robotos tartományokéval, s azért is kell tapasztalnunk, hogy a két oláh fejedelemség gabonája hazánk egész szivéig behatol, dacára annak, hogy hazánk is csupán földmívelő ország és hogy a mérő tengelyen szállítás ama gabona árát legalább hatszorozza. Lehet-e azt tenni éppen hazánk földbirtokosai érdekében, hogy az újabb időben akkora terjedelmet nyert, de csak a földmívelés javáért pártolható, pálmakagylós első anyagát a külföldről hozassa s ekkép céljával éppen ellenkező eredményt eszközöljön? hogy hazánk földje, minden termőképessége mellett is, a fejedelemségekben divatozó urbéri munka miatt, parlagban heverjen, vagy ha a tulajdonos megmívelte is, neki áldás helyett csak romlást okozzon? hogy ezen tartományok béözőnlő nyers termékei miatt külkereskedésünk mérlege folyvást szenvedőleg álljon s nálunk e miatt örökös pénzügyi uralkodjék? Vagy a kitiltással felérő vámokkal kell hazánkból a két oláhfejedelemség földtermékeit kiszorítani, vagy ott kell a természet tényezőit a mieinkkel egyenlő jogi lábra állítani. Tertium non datur.

De mikor a Dunahajózás nyügeit feloldják s több vasutvonalokkal készülnek a fejedelemségeket s általuk a Keletet velünk összeköttetésbe hozni; mikor, egy szóval, a kereskedést kiterjeszteni és meggyorsítani ismerik legsürgősebb feladatának; akkor a határok elzárására gondolni nem lehet. Nem marad hát egyéb hátra, minthogy bojár atyáinkfiai, a két fejedelemség egész áldott földének eddig kirekesztő urai, a nekik nyújtott vadalmát elnyeljék, azon veszélyre is, ha torkukon találma akadni.

A politika, mint látja nyíjas olvasónk, nem regény nem is moral, hanem a szükségességek tudománya, törvénye és gyakorlata, mely előtt sokszor meg kell hajolni nemzetiségi, historiai s még emberi jogoknak is. De Isten vezérli az emberiség történetét legfelső és töltünk mindenkor át nem látható összhangzásban s elvégre kilozza mindenütt az igazságot, mint a legfelsőbb tökély criterionát.

Szinházi részvényesek gyűlése apr. 24. 1856. (Vége.)

A szinházi részvényesek ápril 24-én tartott gyűlésének kiegészítésül Groisz Ferdinánd, orsz. szinházi választmányi jegyző ur által velünk közölt jegyzőkönyvből pótlólag még a következő kivonatot adjuk.

Gróf Bethlen János helyesli az országos szinházi választmány azon nézetét, mely szerint az elkölt részvénykamatokból mindenek előtt a szinház anyagi kellei szerzettessék meg, miután ezek nélkül a szellemi rész sem maradhat fen. A nemes gróf a szinház anyagi és szellemi részét együtt és egyszerre szeretné biztosítani látni, miután azonban ez a jelen körülmények közt nem lehet, ohajtani az anyagi részt aként biztosítani, hogy az előadások jóvedelmének mikénti szaporíthatásáról történjen intézkedés, miután ez a szellemi rész fejlődését és haladását vonandja maga után. A szinház belsejének jelenlegi felosztása a czélnak nem felel meg, miután a legfőbb háza is alig jóvedelmez 300 pftot, holott a napi költségek tetemesek. A páholyok igen nagyok, zártzsek igen kevés, és ezek is a közönség által nem igen használtak, miután a páholyokban 6 egyén kényelmesen, sőt 8—10 is elfér; a földszinten oly kényelmesen ülhetni, mint zártzsekben, s így egyfelől páholyba menni legutányosabb, másfelől a földszint kevesebb díj mellett a zártzsek kényelmét nyújtja. Szükségesnek véli tehát a páholyok kiszerbítését, és ez által szaporítását, a földszin rendezését, és zártzsek szaporítását indítványozni. A szinház gyér látogatásának másik okát a szinház rossz fűthetőségében látja. Harmadik okát a szinház gépezetének rossz állapotában, a világítás költségességében, mik a mellett még, a közönség követelésének sem felel meg. Mindezen hiányokon egyszerre és összhangzólag, még pedig mielőbb kell segíteni. Miután azonban ezt a szinház alapereje jegyzői kimutatás szerint jelenleg meg nem engedi, mindezen javításokat a szinházi részvényesek alapján folyvándó költsön segítségével véli eszközölhetőknek.

Ezen indítvány helyesléssel fogadtatván s Nagy Elek részvényes tag praktikus nézetével támogatván, a közgyűlés elhatározta, hogy az előleges költségvetés után meghatározandó összeg költségzésére egyes hazafiak fölszólításának, remélvén, miszerint ezen, a részvényesek alapján, biztosítandó előlegzetes illető fölszólítás, Erdély tehetős és lelkes honfiai s honleányainál nem fog sikeretlenül elhangozni. Ennek kivételére a közgyűlés a szinházi választmányt kérte föl azon hozzáadással, hogy a tervek mellett elkészíttesse, és e végre összehívandó közgyűlés eleibe terjessze, hogy az indítványozott belrendezést mielőbb végrehajtani lehessen.

Jakab Elek részvényes tag a következő indítványokat teszi:

a) miután a szinház szellemi részére vonatkozólag a jegyzői jelentésből az tűnnék ki, hogy azt egy áldozatra kész hazafiak társulata tartotta fön két éven át, a nyilvánosság érdekében kívánja, azon hazafiak megnevezését, hogy tudja a közönség kik s miként segítették az intézetet?

b) miután sok kiküldött részvény példány maig sem érkezett vissza, a jegyzői jelentésben szeretné megemlíteni: névszerint kinél hány részvény példány van még kün? Továbbá a tetemes kamathátrálékot ömért eredetnek mondja, hogy a részvényesek aláírásai kötelezettségére nem emlékeztek: szükségesnek véli tehát a vidéki pénztárnokok a részvénykamatok érlyes behajtására fölszólítani.

c) miután a jegyzői jelentés a szinházi bizottmányoknak a lefolyt szini évszak alatti működéséről tesz említést, szükségesnek véli, hogy a közgyűlés a szinházi bizottmány működése felől valamiképp nyilatkozzék.

Ez indítványok a) alatti pontjára a jegyző azon fölvilágosítást adta, hogy a jegyzőkönyvben a szinészetet pártoló hazafiakat, valamint áldozataik mennyiségét megnevezni az illetőknek beleegyezése nélkül magát nem tartotta fölhatalmazottnak.

A b) alatti pontot illetőleg a kiküldött részvény példányokról a részvénygyűjtők bejegyzésével rendes könyv vitetik, — ezt azonban a jelentésben részletesen fölhozni igen hosszadalmas lett volna. A kamathátrálék főokát a jegyző a vidéki pénztárnokok nem rég történt kinevezésében helyezi.

Ezen jegyzői fölvilágosítás után a gyűlés elhatározta, hogy az a) pontban érintett hazafiak nevei valamint adományaik mennyisége utólagosan közhirr étesessenek. A b) pontban érintett részvénygyűjtők a bizottmány által írásban szollitnak föl ellavált köteletségük teljesítésére. A bizottmány továbbá fölkeretett, hogy örködjék, miszerint mind a középponti pénztárnok, mind a vidéki pénztárnokok a kamathátrálékokat azonnal behajtsák, és jövőre kamathátrálék támadhatását megelőzzék.

Az indítvány c) pontjára vonatkozólag a közgyűlés a szinházi bizottmány működését méltán nyolva teljes megelégedését nyilvánítja, és egy szersmind az intézetet további figyelmébe ajánlja.

Végül indítványoztatott és elfogadtatott, hogy a szinházi részvényesek számának szaporítása tekintetéből a részvényesek hírlapilag megnevezessenek.

A dézsi casino gróf Mikó Imre ö nmlgához következő iratot küldött:

Nagyméltóságú gróf status titkos tanácsos nyugalmazott kincstári elnök ur!

A miveltég terjedése szempontjából alakultak hazánkban is mintegy 22 évvel ezelőtt a nagy Széchenyi indítványára a casinók.

A miveltég és hasznos intézetek terjesztése célja a muzeumoknak is, melyek történeti régiségeket, nevezetes ritkaságokat, s szellem-kincseket őriznek meg a pusztulástól s tartanak fen a közönség használatára az utókornak.

A mi kebleinket is szokatlan örömdobogásba hozta azon szép hazafiai áldozat, miszerint nagyméltóságod kolozsvári külső szinuteczai gyönyörű házas kertjén az erdélyi muzeum számára följánította, s csak alkalomra vártunk, melyen a nemes ajándokért testületileg is nyilvános köszönetet szavazhatni tér nyíljon.

Ily kedvező alkalom kínálkozott a dézsi társalkodási egyesületnek a mai napon tartott alakuló közgyűlésében, hol a megyei és városi értelmiség méltólag képviselve volt, s mely a mai napon lépett életének 21-ik évébe.

Addig is, míg a szép áldozat és a nemes ügy iránti részvétünket tetlegesen is bebizonyíthatnók, egy szóval lélekkel alakuló közgyűlésünkben elhatározatott nagyméltóságodnak szép ajándokért nagy tiszteletünket, hálás elismerésünket, s forró köszönetünket írásban nyilvánítani.

Mit azon szívünk mélyből fakadó hazafi ohajtás kísérteben teljesítünk, hogy a Mindenható nagyméltóságodat a fejedelem és kormány javára, a haza és a nemzet dicsőségére sokáig éltesse.

A dézsi társalkodási egyletnek május 4-én 1856 tartott közgyűléséből.

Véér Zsigmond, igazgató.
Pataki Ferencz, egyl. jegyző.

KOLOZSVÁRI HÍREK.

— Kezdjünk az időről beszélni. Épp úgy mint némelyek, kik az idővel kezdik a társalgást, s miután azt különféle variációk közt elemezték, e közben mintegy kimelegedve fölolvadt szóláthehetségüket azután más tárgyon is megkísérik. Tisztelt olvasóink, és még tiszteltebb olvasónőink ezen némelyek közé soroznak-e? nem tudjuk, de ez utal érdekesebb tárgyakkal is tudnánk megkezdni e rovatteli társalgásunkat, mint elmondani a szent ünnepek alatt milyen volt az idő, ha épp az idő nem engedte volna megtörténni azt, mi megérdemli, hogy első helyen megemlítsük. Tehát mint mondam: kezdjük az idővel Piros Pünkösöd — bevett szokásint pirosnak nevezzük, ámbar az egész ünnepek alatt még csak egy árva rózsát sem láttunk, de láttunk azért sok szép teljes és egyszerű virágot — tehát Piros Pünkösöd ünnepeit könyvek, mosolyok és sohajok közt töltöttük el. Ezt ne tessék kérem kizárólagosan reánk, sem betűi szerénti értelemben magyarázni, hanem általánosan és képleten érteni. Könyvek közt, nemiben ünnepe első napján az ég ugyancsak hullatta könyvit, minek ott kün sokan örültek, de itt ben főleg szépeink boszonkoddak sőt talán könyűztek is, hogy szép ruháikat benem mutathatják. Mi — az az férfiak — e képzelt boszonkódáson mosolyogtunk, mert annál bizonyosabbak voltunk, hogy szépeinket hon találjuk. De nem csak mi, hanem az ég is mosolygott, mert azután kiderült, és elborult szépeink boros arcán a kiengesztelődés derűje fölragyogott. És még is sohajokat is küldött az ég reánk, mert ünnepe második napján a természet úgy elkezdett sohajtozni, hogy e működését szélenek csupa udvariaságból nem nevezzük. A keletkező szél már-már bennünk is sohajokat fakasztott, mert a távolból barna felhők fenyegettek, és féltünk, hogy a szegények javára rendezett majusi ünnepély ismét elmarad. Azonban hála szépeink sohajainak, a felhők udvariasan elvonultak, és némi hideg szellőlengést hagyva hátra az ég elég derült volt. A tervezett ünnepély tehát megtartatott, és köszönet a szegények nevében városunk lelkes közönségének, mely a szükkölködők iránti részvétét oly fényesen bebizonyította. Ez ünnepély a sétatnyon ment végbe. Délután 5 óra felé hullámzó sokaság lepte el a sétatert. A főuraktól kezdve az egyszerű kézművesig minden osztály, rang és nem a legfényesebben volt képviselve. A kocsiuton elegans fogatok robogtak, lovasok száguldoztak. Barna zenészek a derek Pongráczok és Salamon vezénylete alatt kedélyes darabokkal mulattatták a közönséget. Volt majus fa fölállitva, melyet több kísérletek után végre egy ügyes kis asztalosinas Szenkő György mászott meg, és a körülállók sokaság zajos tapsai közt szakította le az ezüst tallért rejtő piros kendőt. Estve felé léggolyó repült, és Ulrich czukrasz a szegények iránti részvétéből ingyen tűzijátékot rendezett. Efel- és ita-lokról, czukraszatról is volt gondoskodva. Egybegyűlve láttunk itt Kolozsvár gyönyörű hölgyeit, és ha nem tudjuk, vagy nem akarjuk megmondani ki

volt a legszebb, az a rózsaszín ruhás, agatszemű ébenfekete hajú magas urhölgy-e, vagy az a fekete tébe öltözött ragyogó szemű pajkosan mosolygó urangyal-e, vagy az a páratlan szép kendőjű ábrándos arcú és szemű polgárhölgy-e, vagy az a... de nem mondjuk meg, tehát ha nem mondjuk, ki volt a legszebb? csak azért történik, mert fáj a választás. Egy szelleműs urhölgynek, ki talán sejtette bennünk a rovat íróját, azon észrevételét, hogy nekünk mindent látni, s mindenütt lenni kell, sajnálkozva kelle helyeselnünk, mert örömet maradtunk volna oldala mellett, s nem látva annyi szépet, kevés közül inkább kitudtuk volna választani a legszebbet. Tudnánk még egyéb részletességeket is írni, de nem vagyunk fecsegők... kivált ha e cikkünk után itélnek meg szép olvasóink, szép fogalommal fognak bírni kevésbé szűkölkönről... azért bezárjuk e sorainkat, és a szegénynek nevében még egyszer köszönetet mondunk mind a t. közönségnek, mind azoknak, kik az ügyben fáradoztak.

— Mind a mellett, hogy sok szép szembe, sok bájos arcba elmerültünk, a sétányonnyi időzésünk közben még egyebekre is gondoltunk. Azt már említettük valamikor, hogy kevés város van, melynek sétánya oly regényes környezeti lenne mint Kolozsvár. Maga a sétány is elég csinos, de esinőbbá lehetne varázsolni, ha valami ügyes haszonbérő kezeibe kerülne, ki például 2—3-szor egy nyáron át a sétányt beléptidij mellett nyithatná meg, és a jövedelmet a sétány csinosítására, a berek parkká alakítására, egy nyári kávéház emelésére, hinták, körforgók stb. készítésére fordíthatná. Mi magunk is egy tisztelt dúsagdag barátunkat — kérem ne tessék gondolni, hogy e barátunk író — akkint hallottuk nyilatkozni, hogy több évre hajlandó lenne a sétányt haszonbérbe kivenni, és szép édennek tudná varázsolni.

— Említetlenül nem hagyhatjuk helybeli polgár és kalapos Nemesáyni Ferencnek a nemzeti színház ruhátlának tett azon ajándékát, mely három újonj ujt selyem pörge-kalapból áll, és minden esetben a nemzeti intézet iránti érdekének dícséretes tanubizonysága.

— A piacszoron dr. Szűcs házában új kávéház nyílt a „Mátyás Királyhoz.” Fekvésénél fogva igen nagy hiányt pótol, miután egész Kolozsvárt valamire való nyilvános kávéház nincs, de helyisége kissé szűk. Ajánljuk azért a közönség figyelmébe.

— Nemesak helybeliek, de vidékről érkezők különös figyelmét hívjuk föl Szélgia Józsefnek a „hidutzá”ban nem rég megnyitott s a Kék Szőlőhöz címzett éthelyére, mely kertaklakú lévén anyár estekefelmivel bír. Kolozsvárt alig van étterem, melyben étel s ital gazdagabb választékban lenne, mint itt. Csinoság, tisztaság, és pontos szolgálat ajánljuk a Kék Szőlőt. Meglepett bennünket különösen az elmésen készített étlap, mely az ételen kívül, több érdekes rovatot bír, mit csak azért nem említett meg, hogy a t. közönség maga szerezzon magának azokról tudomást.

— Némely főrangú hölgyek, miért ne neveznők meg a szép lelkűket, báró Bánfi Rózáia indítványára köztük a semmi szép- és nemestől el nem maradható ifjabb gróf Bethlen Gaborné, báró Huszár Károlyné, és báró Bánfi Katalin, a tűzvész által károsult bánfi-hunyadiak javára igen szép és értékes kézműveket készítettek, melyek Sütz János, örnagy Beldovics, és Simó Károly birtokába jutottak. A begyűlt 300 pft összeget a szép lelki indítványozó báróné a legszegényebb károsultak közt személyesen osztandja ki.

Ezen szép adományhoz ragaszkodott Vidéky ur hozzánk küldött 3 pftját is. S hogy egész küldeményéről számot adjunk: a Vörösnári árvákét 3 pftot Ujfalvy Sándor urnak, a conservatorium 4 pftját gróf Bethlen Jánosnak szolgáltattuk be.

— Többektől hallottuk azon panaszt, hogy Lisznyai Kálmán „Madarak pajtására” előfizetvén, bár ez már rég megjelent, illető példányait még maig sem kapták meg. E mulasztás kiadó Müller Gyuláé lévén, figyelmzettük e panaszoknak, melyek csak feledékenységből eredhetnek, megszüntetésére.

— A hétfőn tartott májusi ünnepély, mint értesültünk 215 pft eredményezett.

— Kedden déli 12 órakor adták a jeles Ráczek testvérek bucsuhangversenyüket a conservatorium iskola részére. Közönségünk nem lévén szokva ily rendkívüli időhöz, csak gyér, de annál válogatottabb halgatóság vett részt e csodagyermek által nyújtott művelvésben. Különösen elragadta a halgatóságot a kis Victor, érzelmdús, tiszta és szabatos játékaival. Valóban bámulatos a gyermekek, különösen a két fiúnak, zenészi tehetsége. Zajosan hivattak, és mindannyiszor más-más darabot játszottak.

— Jövő szombaton május 17-kén a jeles Ráczek testvérek Erdélyre való kedves visszaemlékezésük jelölül a városi Redoute teremben az „erdélyi Múzeum” javára még egyszer föllépnek. Reméljük, hogy hol idegenek adnak példát, a hazaiak és honleányok e nem maradnak.

— Bukaresti tudósítások szerint az oláhországi söternelés nevezetes kifejlődést nyert az óta, hogy hazánkba Karátsóni vezeti a sóbányászati ügyleket. Előbb Francziák kezelték ezeket, de Karátsóninak sikerült jeles bányászteket képezni, kik hazaiak, s az iper ez ágát nagy szorgalommal mivelik. Ugyanezen tudósítások a cs. kir. osztrák segereg egy részének kivonulását jelentik, névszerint a Miksa dzsidások, és Thurn-Taxis gyalog ezredekéet.

— Brassából értesültünk, hogy az ott már nyolcz év óta létező kereskedelmi iskola az elmúlt hó 27-én tartotta ez évi próbatételét. Az ipar és kereskedelemnek az országok polgárisodása és anyagi jóléte való befolyásáról tüzetenesen szólni nem lehetvén e rovat feladata, mi csak egyszerűen örömlünk fejézzük ki, hogy Brassából már nyolcz év óta áll fen ily iskola, és sajnálkozásunkat, hogy Kolozsvárt ha gondolkodtás is ily intézet föllállításáról, de még nem létesítették. Az igaz ugyan, hogy az itteni kereskedőtanulók, és segédek is a vasárnapi iskolák tanorátit szorgalmasan látogatják, az iparosok és osztályára nézve azonban a vasárnapi iskolák nem elegendők. A kereskedelmi osztály ma már a társadalom miveltebbjei közé tartozik, és nem csak alapos szakismerettel, de azon kellékekkel is kell bírnia, melyeket külső miveltség igényel. A vasárnapi iskolának ez nem feladata. A kereskedő szükséges képezését csak e célra föllállított tanintézetekben nyerheti. Innét a brassói kereskedelmi társulat nem csak saját osztályra, de a közmíveltség érdekében érdemel teljes méltánylást, hogy kebelében kereskedelmi iskolát létesített. E tanintézet négy osztályból áll. Az I-ső az előkészítési osztály, melyben a német nyelvet, és elemi számtant tanítatják. A II-ik osztályban a polgári életben előforduló üzleti fogalmazások, a kereskedelmi műszavak s kifejezések, és melyebb számműveletek; a III-ikban a kereskedelmi oklevelek készítése, kamat s takarékpénztári számolatok, árjegyzékek és folyó számadások vezetése; a IV-ben végre a váltójog, egyszerű s összetett könyvvezetések, és általában a kereskedelmi tanulmányok adatnak elő. Jelenleg az első osztályban 10; a II-ban 30, a III-ban 19, a IV-ben 27 tanuló van. Sajnos, hogy sok tanuló e hasznos, sőt szükséges tanintézet szorgalmas látogatásától visszavonja magát, és kíváncsán lenne, hogy minden kereskedelmi főnök segédeit s gyakornokait a tanulásra szorítaná. Megragadjuk itt az alkalmat itteni kereskedőink figyelmét e tárgyban fölhívni, — mert tisztelet becsület, de igazság — itteni kereskedőink — tisztelet, mondjuk a kivételnek — nagyon csekély százalékban adják vissza a közügyeknek azt, mit a közönség nekik százalékokban ad. Az ifjúságot pedig, mely a kereskedelmi pályát választotta, intjük, hogy alapos szakismeret és szükséges míveltség által maguk lehetőleg kiképezze, hogy szép pályáján mint értelmes és becsületes szakember megállhasson, kit ne csak önérdék, de a haza és emberiség iránti kötelességek is vezessenek.

— A brassói lap május 9-ik számából értesültünk, hogy a Brassából Oláhország határszélei felé tervezett vasútvonal vizsgálátat szorgalmazon működnek. Azon rés, mely a Karpátokból az oláhországi síkokra kivezet, már kijelöltetett, és így a terv kiviteltsége ellen gördithető legnagyobb akadály el van hárítva. Egyébiránt, a vonal szorosabb átvizsgálása után úgy hiszik, hogy Kis-Borosnyó felett egy dilt síkkal az építést tetemesen lehet könnyíteni és olcsóbbá tenni.

Főmérnök Dim mer Bukarestől Plojest felé munkálatait megkezdte, s ezeknek bevégzéséhez a legközelebbi napokban szaporított munkaerőt fog kapni, és késő őzsig a vonal építéséhez szükséges adatok Brassótól kezdve Plojesten keresztül Bukarest felé egész a Dunáig elkészülendnek.

Oláhországból már erre vonatkozó örömdetes hírek s érkeztek. A brassói ipar és kereskedelmi kamara tagjai, kik a Brassótól Plojest Bukarest felé a Dunáig tervezett vasút építésére vállalkozó névtelen társulatnak engedélyért folyamodtak, az oláhországi államtitkártól értesítették, hogy a brassói vonalra vonatkozó előintézkedések megtörténtek, egyszersmind egy fölhatalmazott küldésére szólították föl, ki ez előmunkálatok helyességét az állam mérnökeivel együtt megvizsgálja. A kijelölt vonalra az engedély megadottat azon kikötéssel, hogy e vonal a telegi sóbányákat érintse, és a feketetengerig terjedjen. Az engedély 90 évre van megadva. Az oláh kormány átengedi a szükséges területet és földet, valamint a legutolsó öt év általános számítása szerint a szükséges famennyiséget. A kamatbiztosításhoz is teljes remény van, s általában az oláh kormány a társulatot mindazon kedvezményekben akarja részesíteni, melyekben más államok hasonló vállalatokban elősegíteni szoktak.

— Szász Régen az okszerű gazdaságot terén utánzásra méltó példát tanusított az által, hogy buzgó polgármestere Vermes indítványára a régi gazdálkodás és közlegelői rendszer helyett a váltógazdálkodást és istalózást elfogadta.

— Hitelt érdemlő tudósítás szerént a szász-regei hegy, e réme a bukovinai utvonalnak, az ország utnak még ez évben történendő irányváltoztatása által, ezentúl egészen elkertilhető lesz. Továbbá Pogácsa környékén fölfedezett kő- és kaviestelep következtében Szász Régentől a Mezőségig keresztül Kolozsvárra vezető országos út, mely már némely helyütt megis kezdetett, rövid idő alatt elkészülend.

— Omer Pasa ki mint tudjuk erdélyi nővel élt házassági szövetségben, ismeretlen ok miatt, ettől elvált, és egy 15 éves töröknő választott nejévé.

— Feketehalomban ismét tűzvész volt. Számdékos gyújtást granítanak, 34 ház lett a lángok martaléka.

— A parisi iparműkiállításon második osztályú érdempénzzel jutalmazott brassói hűrkészítő Légradi János e hó 8-kán vette át ünnepélyesen a polgármester kezeiből kitüntetését.

— A kolozsvári gazdasági egyesületnél magasabb megbízás következtében a hazai gazdaságot emelésére vonatkozó tervek közül, mint értesültünk a cseléd rendszer kidolgozásával Ujfalvy Sándor, a mezei rendőrségével Nagy Elek urak vannak megbízva.

* P-y ur innen azt írja a M. Sajtónak, hogy inkább szeretne e lapokban csupán vidéki leveleket olvasni, hogy így módja lenne „erdélyi testvéreinkkel” megismerkedni. P-y ur tehát nem erdélyi s abban a naiv véleményben * él, hogy a Közlöny csak azért van, hogy neki Erdélyről ethno- és topographiákat szolgáltasson. P-y ur úgy lát-szik, oly felfogással bír a jójournalistika hivatásáról, milyennel senki más. Mivel ő ily nagy ritkaság, ne bántuk, hadd maradjon a Múzeum számára. De ezenkívül P-y urnak egyéb panasza is volna, hanem, talán még most nem akar itészkedni. Kérjük szépen, örvendeztessem meg minél hamarabb valami derekas itélettel, akármely lapban, a miénk is nyitva áll. Különben azt hisszük ön gyanusítani akar, vagy öntudatlan eszköze valamely fondorlatnak. Hát itészkedjék s vitézkedjék ön s mutassa meg, hogy nem beszél csak in's Blaué hinein. — Ez alkalmat örömmel ragadjuk meg tisztelt levelezőinknek szives köszönetet mondani kitűnő szorgalmukért. Csak öt magyar pontja van Erdélynek, honnan közleményeket várhatni: Kolozsvár, M. Váshely, Dézs, Udvarhely és Szászváros; mindenünnen igen gyakran hoznak lapjaink tudósításokat. M. Váshelyről majd minden lapunk. Csak Háromszék hallgat... mert ott a levelezők állása nagyon kényes; az irástudó ott még veszedelmes ember. Azonban onnan is nem soká kapunk valmit.

* A Pesti Napló nagyon idétlenül alkalmazza e lapok szerkesztőjére a bourbonokról való dictont, mely éppen másokra illelnek inkább mint rá. Egyébiránt a historia folytonos tanúsága szerint, a mondat, hogy sem mit sem felejtettek és sem mit sem tanultak, a bourbonokra nézve is rígalomnak bizonyul be, ellenben tökéletesen talál magok a francziákra... Megengedjük, hogy a közlőny szerkesztője semmit sem felejtett: nincs oka rá; sőt ellenben emlékezni a multakra illik neki és van teljes joga. A kinok sok felejteti valója van, hadd felejtsem, azt e jámbor ügykeztében nem gátoljuk: a vezeklés ut az üdvösségre. Hanem az ily politikai vezeklőkhöz illőnek a felelősséget, nem pedig a szemrehányást tartjuk; az iránytadni-akaras affectatioat pedig éppen türethetetlennek találjuk. Nem is vádoljuk mi a P. Naplót semmi iránynyal; ártatlanabb újság nála a földön nincs — azon kivétellel, hogy a M. Sajtó szerkesztőjét, ki neki azt a jó ágyat vetette, melyben most oly kényelmesen hever, háladátságából üldözi, s újra fölkerekedését megakadályozná, ha tudná — mert a mely széles napi lap politikai főcikkében, a magyar közönségnek, mely a tengert soha sem látja, a tengeri jogról doctri-nairkedik, az bizonyára a magyarnak sem nem árt, sem nem használ, s olvasóinak akár fehéren is elküldhetné a papírosat — ha csakugyan valami mélységes, általunk föl nem fogható politikával, tengerre nem akarja vinni a magyart. A P. N. tehát úgy látszik, tanult sokat, de az mind haszontalan; felejteti s felejteteni is szeretne, de ez nehezen fog sikerülni. Nekünk nincs mit felejtet-nünk, s ha nem is tanultunk, a mi maradt, az most is jó. — B. Eötvösnek mi pár szóval igaz-ságot szolgáltatunk, dicseztük keresztényi erényét a nélkül, hogy írói érdemét kétségbe hoztuk volna; a P. N. hamisan idézett és meg nem czáfolt. Hogy velünk őt szembeállítja, azzal erősen meg nem ijesz. Mert lehet valaki jeles regényíró — a mit a műkritika határoz el — és igen rossz politikus. Ellenben józan politikához regényírói tehet-ség éppen nem kívántatik. Nekünk, édes ur, nincs tekintélyre szükségünk; saját eszünknek holtig be-érjük. A P. N. más fáradságának gyümölcseit sze-degti; hadd szedje mig ki nem fogy belőle.

* Egy nem is előfizetőtől bizonyára felette naiv.

Nemzeti Színház.

Szombaton majus 10-én Priel Cornelia javára hirdett Gauthier Margit helyett a jutalmazandónak hirtelen történt rosszullete miatt Vahot „Huszárcsinja” rögtönzöttetett. Az üres darab még üresebb színházban adatott. Nincs mit róla mondani.

Vasárnap a színház zárva.

Hétfőn május 12-én a színpadon először „Dalos Pista.” Daczára a sétatéri ünnepélynek, mely a közönségnek egy részét visszatartoztatta, eléggé tömött ház volt. Pesti lapok után ismerve a darab gyengeségét, nem sokat vártunk, és azért megsem lepett bennünket üres tartalma. Ha Hagnatosi Seraphin nem tenne benne, s néhány jó élcezővel mosolyra nem bírta, még inkább sajnálnánk Szilgietit, hogy nevét ily gyenge művek rögtönzésével compromittálja. Színészeink elég szorgalommal játszták. Kiemelendő főképp Török eléggé eleven, és mégis igen szíma játékaért. Komáromi Idát figyelmeztetjük, hogy nem az a szép hang, mely a többit fölülmulni igyekszik. Mi elmondtuk egyszer, hogy csinos hangja van, de ismét nem következik sem az, hogy hamisan énekeljen, sem az, hogy lármázzon.

Kedden május 13-án Priel Cornelia jutalmazára Gauthier Margit gyönyörű közönség előtt ismételtetett. A jutalmazott megjelenésekor tapsokkal és koszorúkkal fogadtattott. Az előadás ma sokkal jobb volt, mint először. Szentpéterit az igaz nélkülözöttük, de Gyulait rég nem láttuk ily bigadtan, természetesen, és helyes fölfigyással játszani. Gauthier Margit (Priel Cornelia) ma jobban tettset, mint első előadásakor. A multkor sokszor csak Corneliát láttuk, ma egészen Margitot. Ugyanezt mondhatjuk Rónairól. Ma érzéssel bensőséggel játszott, és ezért tudta magát mérsékelni. Pongrácz első föllepő kedvező benyomást hagyott maga után. Filippovics négyen kedves volt, és sehogy sem hittük, hogy 38 éves. Komáromi Ida is igen csinos és elég ügyes szobaleány volt.

Fölhívás. Alóírt bizottmány ezennel fölhívja mindazon a t. ez. urakat és hölgyeket, akik a kolozsvári köztemető szepítésére és rendezésére kegyes adakozásokat gyűjteni sziveskedtek, a náluk lévő aláírási ivatek f. hó 20-kaig a bizottmány-nak kezeihez szolgáltatni.

Kolozsvár május 14. 1856.

A temető szepítésére alakult bizottmány.

Videki levelezés.

Nyittelevél ápril 28.*

Tisztelt szerkesztő ur! Mivel kegyed megíesztett, azt írván becses lapja 2-ik számában, hogy — kinek nem közlódik valódi neve, sorainem látnak világot — azért én önnek megsngtam; de hát aztán miért lennénk az ellirhét Edeni anyánk méltó ivadéka, ha egymást néha nem tudnók egy kisső reászedni, legkivált a szép nem, a nem szépet, melynek közbevetőleg szölvá egyik érdemes tagja, a Közlöny egyik számában nemcsak Flaminót bírálja, a hol a négylábu — „szörnyről” — nem is tesz említést, pedig ugyanakkor látta jónak egy macska is magát párszor a színpadon mutatni, ki hihetön, ösztönszerűleg, a darabot is érdemesnek tartotta volna az ő féle zenére „mauna voce poco fa” hanem Dumas Dénii monde-ját (a párisi divathölgyeket) is amugyan bírálja, hogy szintén mentegeti magát belé — hogy ő mégis jobbnak tartja a nőket! — Mintha bizony nem lenne elég jártas a bibliában, a honnan tisztán kiviláglik, mennyire van igaz a brassai lap egyik nem régiszámának, melyben ösztönten bevallatik, hogy nemcsak szebb, de mi több, jobb is a nő nem. Ne legyünk tehát nő-gyűlölők és kicsinylők; elég az első önteti mag-nás gyűlölés ugyanazon egy decenniumban (mi is a Közlöny 3-ik lapjának esörgettyűjéből tetszik ki) és bámulatos egy szilárd kitartásnak dicső jele egy-szersmint, hogy mai napig sem fáradtak belé a jámbor illetők, s még mind győzik, és elég üd-vősen találják azzal kaczerkódni, csupa, tiszta, valóságos, universalis philantropiából!! S már most van szerencsem ön emberbaráti fölhívására vála-szolni: — Dat pira dat poma, qui non habet alia dona — mit én így magyarázok: adjatok bár ke-veset, ha sok nem telik. Ebből kiindulva tehát ké-rem kegyedat a b. hunyadi szerencsétlen égettek számára vegye át az ide zárt 3 pengő ft, valamint felejthetlen koszos nagy költőnk Vörösmarty ár-vái számára ugyanannyit, a kolozsvári conserva-torium részére pedig 4 pengő ft, melynek ottan e-gyik gyűjtője, Bethlen-Horvát Idagrófó**). S ha bírnék azon spanyol herczeg erszényével kinek óránként 1000 pengő ft jövedelme, s a ki — köz-bevetőleg mondva — nem régen egyik gyönyörű honosnékat kérte volt nőül Bécsben; ugy a majd

nem Monte Christo szerű vagyon (szinte 22 mil-lió évi jövedelem) bizonynal nagyobb részint két szeretett honunk virágzására lenne szentelve, de így csak a jámbor ohajttal kell beérni, pedig vajmi nagy szükség volna különösen nálunk, e vis mo-trix-ra! Főként hogy népevelő intézeteket mentől többit lehetne fölállítani, mert fájdalom, annyira hi-nyával vagyunk azoknak is, hogy százanként van-nak helyeségek, hol nem csak nines iskola, vagy tanító, de számos falvakban még csak lelkész sin-csen! hanem csupán elhanyagolt filiák azok, a hová bár is gyakran tartozna az illető anyatem-plomból megjelenni a lelkipásztor, de azt még is a lehető legtrikábbban cselekszi, s olyankor is any-nyira sietve, hogy Isten igjét szent fontosságához illőleg meg sem magyarázhatja; így aztán felnő a a népek nagy része mint dudva, s a napi-renden lévő óráások, határprédák, erdő-, szőlő- s gyümölcs-rablásokon kívül, még a legbárdolatlanabb buta-sággal is bírnak, melynek közelebről egy újabb példáját adak. Ugyanis a mult nagypéntek éjjé-lén több falu hatálsága a nyaradvölgyében egyik ottani csinosabb kertben, dorongokkal betört, s a lak ablakai alatt lévő szinte 20 év óta nagy baj-jal megfogant és nevelt, sok gonddal ápoltt örök-zöld szép fenyőfa-csoportokat levágták! (hogy husvétban ot-tani szokás szerint a kapuk-zabájára tűzzék.) De mint mondam, ki is foglalkozzék az ők ember- vagy enbertelenséggükkel, midőn sok lelkésznek nines ideje reá, ámbár e serelemen az illető főb-bek segíthetnének, hogy az ugy is elég kopár, de a mellett sovár lelkek, ne legyenek ö-rök parlagban mecsvészni kénytelenek; mert így minden lelki oktatás nélkül hasonlók maradnak a pástor nélküli juhnyájhoz mely mindig csak rossz uton tévelyeg, és sem ők, sem más velők nem lehet boldog — car le commencement du bon-heur c'est la vertu — mondja Ségur, azaz: erény a boldogság kezdete. Azért tehát mentől több, fontos hivatásoknak megfelelő lelki oktatókat kellene hogy a lelkes és kegyes főpásztorok rendeljenek, különben fölötté sok Is-tenképre alkotott felebarátunk oktalannak nő fel, és marad, for ever and a day! Vidéki.

Máros-Vásárhely máj. 8.

Ma reggel 10 órakor az europai béke helyre-állása egy „Teged Isten dicsértünk” által ünnepe-ltetett.

Tegnap került kezünkbe a Vahot által kiadott „magyar írók arczképsarnoka” egyik példánya.

A munka művészi bíralatába nem bocsátó-zunk, e tisztelt szakértő tollára bízván.

De el nem titkolhatjuk a fölötti meglepetésün-ke, hogy egy gróf Teleky József, továbbá az „Abaú,” „Zolyomi” stb. szerzőjének arczképeit abban hasz-talán keresők; mi azt gondoljuk, hogy ezek sem irtak törökök!

Tisztelettel meghajolunk a magyar irodalom zászlóhordóinak arczképei között előforduló „Degré,” „Vahot,” „Jókai” érdemeik előtt is — amde a magyar regény mezejében ernyedetlen munkás —, a „Hunyadiak kora” remekmű írója képeit is sze-rettük volna látni a díszes írófüzér virágai között.

Mi a kiadó úrtól eleve engedelmet kértünk e-zen szerény megjegyzésünkért azon esetre, ha ő netalántán e különben fölötté becses vállalatának csak első felét e példánnyal a közönségnek mu-tatván be, egy folytatásban a még hiányzó írók arczképeit szándékozik kiadni.

Városunk csinosítását nagyban fogná emelni a piacon ültetett sétány. Csak egy őrt kellene fi-zetni, ki arra ügyeljen, hogy a gyenge ültetvények ne legyenek annyira kitéve az este hazatérő bi-valtehenek udvarlásának; ezek t. i. e sétányhoz ragaszkodásokat az által tanusítják, hogy minden fához külön-külön simulnak, respective dörzsölőd-nek. Nem szükséges Lenotrennek lenni, hogy az em-ber fia megítélni tudja, miszerint a bivalók, disz-nók s egyéb kőbor házi állatok eme gyöngéd ma-nifestációjá visitája az említett sétány szépülésével egyáltalában nem sympathizál.*

Náprádi.

Pest. A Magyar Sajtóból nagyszerű ünne-pély tervéről értesültünk. Ez Kőlcsey Ferencz Gerenday művész hazánkba által készített emlé-kővenek ünnepélyes fölállításá. Hódoló tisztelettel emeljük ki a magas kormányának azon valóban loy-alis engedélyét, mely szerint e nemzetnek neve-zhető ünnepély nyilvános megtarthatását megengedni méltóztatott. Ez ünnepély május 18-án fog meg-tartatni, és hírszerint Deák Ferencz, Tompa, és Arany fogják tartani a szónoklatokat. Mi szép len-ne, ha tehetősebb főuraink ez Erdély multjában is nagy szerepet játszó elhunyt hazafi emlékére szen-telt ünnepélyen megjelenének!!

A pesti lövészny alkalmával egybegyű-lendő magyarországi főurak táncvigalmat terve-znek, melyet az ezzel összekötött nemes célzért vé-

lünk kiemelendőnek. Főuraink t. i. e táncvigal-mat a muzeum teremében a muzeumi ligetsétány javára adandják.

A magyar academia egyik közelebbi ülé-sében dr Bugert Pál egy újírásmódot terjesz-tett elő, melyben minden egyes hangnak megfelelő jel maga árulja el mivoltát, azon elvből indulva ki, hogy a szószervből legyen mintegy áttéve minden betű a létszervbe.

A nyári szak kezdete óta az egyetemi if-juságnak az isteni tisztelet alkalmával a hit-szó-noklatok minden vasárnap magyar nyelven tar-tatnak. Ezen az anyai nyelv érdekében történt je-lentékeny módosítást a legnagyobb magasztalással említtük fel!

A jelen iskola év végével a siketnémák es. kir. intézetében tizenegy alapítványhely me-gyűrül, s ezel szegény sorsu szülőknek alkalom ada-tik szerencsétlen gyermekeiket e jótékonyági in-tézetbe adhatni. E helyek közül nyolcz állami ala-pítvány, melyekkel Albrecht es kir. főherczeg s Magyarország kormányzója rendelkezik; egy ala-pítványhely a gróf Battyáni család; a másik kettő a veszprémi káptalané. Az illető folyamodványok ehhez képest f. é. június 10-ig beadandók.

Katona József „Bánkban”-ja legközelebb díszes kiadásban kerül ki sajtó alól.

Magyarország fővárosában a tiszai vasut-vonalra 31,568 részvény 200 pftos irattott alá.

E vasut iránt Aradon hasonló részvét mu-tatkozott. Összesen mintegy 2000 részvény több-nyire kereskedők által irattott alá.

Arad élénk kereskedelmének ügyeire nagy befolyással bírand, hogy mint hírlík, még ez évi június végéig a távúda odaig kész leszen.

Bécs. Ő es. kir. apostoli Főlsége a szerencsét-lenek iránti magas részvételtől ösztönözötve a tűz-vész által károsult wandorfi, és nagy-martoní ka-kókat megvigasztalta segédújszifet Hunyadi Kál-mán gróft mindkét helyre elküldve, ajellentékeny segélyben részesítve.

A P. Lloyd szerint a bank eddig 23 mil-lió ezüstöt váltott be, s legközelebb ismét 13 mil-liót szándékozik beváltani, hogy az érezipénzzel fi-zetést nem sokára újra megkezdhesse.

A kereskedelmi és ipari hitelintézet igaz-gatói a koronaországokban nem akarnak fiókinté-zeteket állítani, hanem hitellel bíró kereskedőkre bízni az ügynőkségeket; miután azok a fiókinté-zetnél alkalmazandó hivatalnoknál nagyobb hely-ismerettel bírnak, s oly helyeken is létezhetnek, hol fiókintézeteket nehéz lehetne fölállítani, mi ál-tal a berendezési költségek is megkíméltetnének.

A fogadalmi templom alapkövének letéte-lrőlí tudósításhoz még hozzá tesszük, miként Fer-dinánd Miksa főherczeg ő es. kir. fősége ezen fölállítandó istenházának „Üdvözítő egyháza” ne-vet adni méltóztatott.

A párisi állatkiallításra az austriai bizott-mány tagjai közt örömmel találkoznak magyarok-kal is. Ilyenek gróf Zichy Odön, és Koriznics pénzügyi tanácsos urak.

A folyamatban lévő püspöki értezetek még ez egész hó folytában fognak tartani.

A kereskedelmi és iparügyi hitelintézet igaz-gatósága e napokban kiadta azon várva-várt jelen-tését, hogy az ipar és kereskedelem számára ár-nyos válthitelit nyitott, s elhatározta egyszersmind, hogy a conto-correnteket megindítja, s a letétem-nyezőknak az intézetnél letett összegekért az in-tézet pénztáaira szóló utalványakat fog kézbesi-teni. A hitelintézet ezen jelentését a kereskedelmi körök nagy örömmel fogadták.

Az Ö. C. után érdekesnek találjuk meg-említeni, miszerint a belügyministerium már rég fölhívá az országfőnököket, hogy a gyümölcsfa-tenyésztés lehető legnagyobb elterjedéséről a koro-naországokban gondoskodjanak, és ezen gazdász-tilag fontos ügyet az iskolai oktatással összekötte-tésbe hozzák. E tárgy minden esetre a legnagyobb figyelmet igényli. Virágzó gyümölcsfatenyésztés nem-csak a tömegek élelmezésére kellő táplálási meny-nyiséget sokszorozza, hanem ezen felül az erköles-szelidítésre is befolyást gyakorol.

Viale Prela bibornok a birodalom püspö-kei- és érsekeihez a házassági ügyekre vonatkozó köriratot intézett. Bécsi hírek szerint azonban Ma-gyarországban az elváási kérdésekben a katholi-kus felekre nézve fonálló törvényes eljárás a con-cordatum értelmében is változatlanul megmarad.

Bécsi lapok szerint az új ingatlanhitel-in-tézet igazgatói: Hartig, Larisch, Szechen és Bre-da grófok, Zsedényi udv. tan. Cordon báró tdk, Colloredo herczeg, Szögyényi b. bir. tan. Chotek gróf, Hock és Kleye udv. tanácsosok, Stein tanár, Haber Lajos, Forsboom, Warrens Edúard a Lloyd volt szerkesztője, Pereire báró, Wodjaner, Gedesk, itj. Sina báró és Weikersheim bankár.

A M. S. szerint Protestansok zsinata van kilá-tásban. A miért a magyar-, horvát-, csehországi és austriai protestansok főbbjeitől küldöttésgé men-ne Bécsbe, a protestans consistoriumok egybehívását egy ott tartandó tanácskozás végett kikérendő.

*) A postáról más vitte volt el s csak most került hozzánk, különben nem késtünk volna közlésével. Szerk.

*) Minapi azon közleményem, mintha mlgs Rácz József ker-főnök ur az erdélyi vasutara 2000 pftot irt volna alá, té-vedés, miután még aláírási ivatek sem jelentek meg kö-zöttünk.

Mai számhoz egy melléklet van csatolva.

Előfizetési felhívás ily ezimű könyvre:
„**Borászati közlemények a magyar pinczegazdász-
szak mezéről.**“ Irta Vajda Dániel.

Ezen munkácskám, melyet valamivel rövidebbre szorítva A. L. aláírással a Gazd. Lapok 1854 és 55-i folyamában adtam, ismerik már pinczegazdáink, kik közül többen arra szólították föl, hogy borászati közleményeimet külön nyomtatban is adjam ki. En e kívánságnak eleget kívánok tenni, de mivel az erre szükséges pénz tölem ki nem telik, meg akarok bizonyosodni: vajjon a kiadást ohajtók száma elegendő-e a kiadási költség fűdözésére? és éppen ezért választam az előfizetés útját. — Tudnivalók:

1. Munkám tartalma, több mint húsz évi borok körüli gyakorlatias tapasztalatok s kísérletek, és ezekkel egybekötött olvasgatás eredménye, kiterjed az egész pinczegazdász minden ágára, és tárgyanként osztályozva néhány fölvilágosító rajzsal is el van látva. Illő, de nem túlzott tömörséggel nyomva tizenöt ivnyi fog lenni a könyv, melynek előfizetési ára 1 ft 30 kr ezüstben; az előfizetés véghatár ideje pedig folyó évi június 20-ka.

2. Kérem figyelembe vételni, miszerint megvásároltatásra váró példányokba fektetendő pénzem nem lévén, én csak is annyit példányt nyomatok, mennyiből a tartozáskeppi példányokat kiadhatom, az előfizetőket s gyűjtőket kielégíthetem, s egy két honi intézetnek kedveskedhetem; kik tehát könyvemet birni kívánják, méltóztassanak előfizetni, mert könyvem az én tudomra s akaratomból sehol nem leend vásárolható egyetlen egy példányban is.

3. Az előfizetést gyűjtők kinevezése, csekély belátásom szerint, nem a könyvkiadó teendője, mert ő csak oda küld könyvet honnan pénze jött, s így mindig tisztában van; szélszerűbbnek gondolván, hogy a pénz beszedésére, könyvek kézbeszolgáltatására sat. vagy önkényesen vállalkozókkal vidékenként valaki, vagy (mi még jobb) magok az előfizetők bízzanak meg oly egyént, kinek jóakarata, pontossága s ügyességébe hisznek. En tehát névszerint senkit sem nevezek ki előfizetők gyűjtésére, hanem egész tisztelettel fölszólítok minden pinczegazdát, minden könyvárust, s kérem jóakaróimat és mindazokat, kiket ez úgy mint honi s magyar-gazdászati érdek, hogy az előfizetést e könyvemre elvállalni méltóztassanak. Hálám s tisztelemem jeléül, minden teljes számu tíz előfizetőtől egy díjtalan példánnyal kívánok kedveskedni tisztelt gyűjtőimnek.

4. A begyűlt pénz, szükségtelen ide s tova küldözgetés által veszélyeztetni nem kívánom, kérem tehát gyűjtőimet, tessék egyelőre a pénzt maguknál tartani, és engemet csak az előfizetők számáról tudósítani; erről szölandó becses soraikat folyó év június 21-kén tévén postára, s utasítva Czeglédén át, Nagy Körösré Vajda Dánielhez bérmentesen. En aztán a június végéig beérkezendő levelekből számba fogom venni az előfizetők öszvegét, és ha ezt nem találán elegendőnek a könyv kiadhatására, kéni fogom lapok után a gyűjtőket, legyenek szívesek visszaadni pénzüket az illetőknek, minthogy könyvem ki nem jöhet; ha pedig az előfizetők számát elegendőnek találom, ekkor bizonyos a könyv kiadhatása, s biztosan léphetünk tovább; e kedvező esetben tehát a lapok után kéni fogom gyűjtőimet, hogy már most az előfizetők neveit és az előfizetési díjakat kezemhez küldeni szíveskedjenek, mely alkalommal kérem azt is tudomra juttatni: magok a gyűjtők szándékoznak-e tölem elvitetni a könyveket? vagy pedig postán kívánják azokat küldetni? s mely postállomásra? A pénzek bejötté után sajtó alá megyen a könyv, gyorsan nyomatik, s lehető leghamarább fog a gyűjtők kezébe küldetni. És ha talán oly szép számu előfizetőkhez lenne szerencsém, hogy erre is jusson költség, gyakori tudósítások által fogom ezen ügy folyamát evidentiában tartani. N. Körös, ápril 28 1856.

A. L. vagyis
Vajda Dániel,
a borászati közlemények írója.

K Ü L F Ö L D.

Az 1856. mart. 30-ki államszerződés csatolványai.

I.

A mindenható Isten nevében.
Mintán ő felségeik Austria császára, a francziák császára, Nagybritannia és Irland egyesült királyságok királynője, Poroszország királya, minden oroszok császára, kik az 1841-ki jul. 14-iki egyezvényt aláírták, és Szardínia királya, ama egyhangu elhatározásukat, az ozman birodalom azon régóta fenálló szabályát fentartani, melynél fogva a Dardanellák és Bosporus tengerszorosai idegen hadihajók elöl zárva maradnak, míg a porta békeállapotban van, közösen nyilvánítnak akarák; en-

nélfogva a nevezett felségek egyrészt, a szultán ő felsége másrészt megegyeztek, hogy a Londonban 1841. jul. 14-kén kötött egyezvényt a mellék határozmányokban tett néhány változtatással, melyek az alapul fekvő elveket nem sértik, megújítsák.

Az említett felségek ehez képest e czéla az alább nevezetteket meghatalmazottjaikul kineveztek (következnek az értekezleti meghatalmazottak nevei), kik a kellő alakban kiállítottaknak talált teljhatalmak kiscserélése után, következő pontok iránt egyeztek meg:

1. czikk. Szultán ő flge egy részről azon szilárd elhatározását fejezi ki: a birodalma ösrégi szabályaként fenálló elvét, melynek erejénél fogva hajdántól kezdve az idegen hatalmak hadihajóinak a bemenet a Dardanellák és Bosporus tengerszorosába tiltva volt, jövőben fentartani és míg a porta békeállapotban van, semmi idegen hadihajót a nevezett tengerszorosba be nem bocsátani.

Es másrészt ő felségeik Austria császára, a francziák császára, Nagybritannia és Irland egyesült királyságok királynője, Poroszország királya, a minden oroszok császára és Szardínia királya kötelezik magukat, a szultán e határozatát tiszteletben tartani és magukat a fentkifejezett elvhez alkalmazni.

2. cz. A szultán fentartja magának, úgy mint ekkorig, szokásos módon a baráti hatalmak követéseinek szolgálatára alkalmazott hadijárműveknek az átmenetlelelre firmánokat kiadni.

3. cz. Ugyanezen kivétel áll a hadilobogó alatt járó könnyű járművek, melyeket, a szerződést kötő hatalmak mindegyike jogosítva van, a Duna torkolatainál az e folyam szabadságára vonatkozó rendszabályok végrehajtásának biztosítása végett tartani, s melyeknek száma egy-egy hatalom részéről kettőnél több nem lehet.

4. A jelen egyezvény, mely a mai nap Párisban aláírt főszerződvény csatolványát képezi, megerősítettik s az erősítvények négy hét alatt, vagy ha lehet, még előbb kiscseréltenek.

Mihez képest az illető meghatalmazottak azt aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Kelt Párisban 1856. mart. 30-án.

(Következnek a meghatalmazottak aláírásai.)

II.

A mindenható Isten nevében.

A minden oroszok császára ő felsége és a szultán ő császári felsége, tekintettel a feketetenger semlegesítésének elvére, mely a f. évi február 25-én Párisban aláírt 1. számú jegyzőkönyvben foglalt előzmények által meg van állapítva s azon szándékban, hogy ehez képest ama könnyű járművek számát közös egyetértéssel meghatározzák, melyeket a feketetengeren saját partjaikon teendő szolgálatra alkalmazhatni maguknak fentartottak, elhatározzák e végből külön egyezvényt írni alá s arra nézve kineveztek:

Minden oroszok császára ő flge gr. Orloff főhadsegédet stb. és báró Brunnow rendk. követet és meghatalmazott ministert a német szövetségnél stb. és

Szultán ő cs. flge Muhamed Emin Aali pasa nagyvezért stb. valamint Mehemed Dzse-mil bey rendk. és meghat. nagykövetet a francziák császára és szard király ő flgeiknél stb. kik a kellő alakban kiállítottaknak talált teljhatalmak kiscserélése után következő pontok iránt egyeztek meg:

1. czikk. A szerződést kötő magas felek kölcsönösen kötelezik magukat, a Feketetengeren semmi más hadijárműveket nem tartani, mint azokat, melyek száma ereje és nagysága itt alább van megállapítva.

2. czikk. A szerződést kötő magas felek fentartják maguknak, egyenkint a nevezett tengeren hat gözhajót, ötven metre hosszúságú a viz tükre felett s legfeljebb nyolczszáz tonnateralommal, és négy könnyű göz- vagy vitorláhajót, egyet-egyét kétszáz tonnát meg nem haladó tonnateralommal, tartani.

3. czikk. A jelen egyezmény, mely a mai nap Párisban kötött főszerződvény csatolványát képezi, megerősítettik s az erősítvények négy hét alatt, vagy ha lehet, előbb kiscseréltenek.

Mihez képest az illető meghatalmazottak azt aláírták s pecsétjükkel ellátták.

Kelt Párisban, 1856. mart. 30-án.

Orloff, Brunow, Aali, Mehemed Dzse-mil.

III.

A mindenható Isten nevében.

Ő felségeik a francziák császára, Nagybritannia és Irland egyesült királyságok királynője és a minden oroszok császára, ama szándékban, a közöttük oly szerencsén ismét helyreállított egyetértést keleten a keleti tengerre is kiterjeszteni s ez által az általános béke áldásait megszilárdítani, elhatározták, egyezményt kötni s e végből kineveztek

Francziák császára ő flge gr. Colonna Walewskyi Sándor külügyi ministereállamtitkár stb. és b. Bourqueney Ferencz Adolf

rendk. követet és meghatalmazott ministert az austriai császári udvarnál stb.

Nagybritannia és Irland egyesült királyságok királynője ő flge gróf Clarendon báró Hyde de Hindon külügyi államtitkár stb. és b. Cowley Henrik Richard Károly rendk. és meghat. nagykövetet a francziák császára ő flgéné stb. és

Minden oroszok császára ő flge gróf Orloff Elek főhadsegédet stb. és b. Brunnow Fülöp rendk. követet és megh. ministert a német-szövetségnél stb. kik a tökéletesen helyeseknek talált teljhatalmak kiscserélése után, az alább álló czikket iránt egyeztek meg.

1. czikk. A minden oroszok császára ő flge, hogy a francziák császára és N. Britannia és Irland egy-királyságok királynője által kifejezett ohajnak megfelelően, kinyilatkoztatja, hogy az Aland-szigetek nem fognak megerősítettai s ott sem katonai sem tengeri telep nem fog tartatni vagy felálltatni

2. cz. A jelen egyezvény, mely a Párisban mai nap aláírt főszerződvény egy csatolványát képezi, megerősítettik s az erősítvények négy hét alatt, vagy ha lehet, még előbb kiscseréltenek.

Mihez képest az illető meghatalmazottak azt aláírták s azt pecsétjükkel ellátták.

Kelt Párisban 1856. mart. 30-án.

Walewsky. Bourqueney. Clarendon. Cowley. Orloff. Brunnow.

ANGLIA. A felső- és alsóházban szavazás nélkül el-lön fogadva a válaszfelirat, melyben a nemzet köszönetet mond kormányának a béke megkötéséért. A vita egész folyamából látszik, mily kevés öszinte híve van Angliában a béke iránti lelkesültségnek. A közelebbi czél, a háborúnak a béke általi lefojtása, el van érve; de nem titkolhatják, hogy e békekötésen igen sok a gáncsolni való. Nem kielégítő, mondák az ellenzékiek, mert a feketetenger semlegessége csak látszólagos, míg Szbasztopol és Nicolajeff talpon áll, — a cserkesz tengerpart az oroszok át van engedve, s Anglia kezéből a föl-tétlen hajómozgási jog kiűtve, sat. Csaknem általános volt a parlament boszorkodása Walewskyi grófnak a belga sajtó elleni támadása miatt, sőt sérelem gyanánt vették csak azt is, hogy föltehető legyen a szabad angol nép képviselője fölél ily vétség a sajtószabadság ellen. Palmerston lord kerekre kimondta azt, hogy a belga sajtó elleni rendszabályokba nem fog beleegyezni. Vitatta az Olaszországra vonatkozó vitának szükségességét, — kortholva a romai kormányt. S még a szemérmes Russell lord is az Italia iránti diplomatiai beavatkozás szükséges volta mellett szólalt fel. Végre mind két ház kifejezte az ország halálját a vitéz brit hadseregnek — s a harci kardot ünnepélyesen hüvelyébe dugta. Következhetnek már a békeünnepek honszerte, s a békebarátok rendezhetik a fényes kiválágításokat nagy muszka fagygy-gyertyákkal.

Nem ily nyugtatók a Párisból érkező hírek. Walewskyi gróf mint nagy ur szolgálja kevélyen emelgeti szemöldökét s nyíltan fenyegetőzik a belga sajtó ellen, hogy kurtán bánik vele, ha jobb utra nem tér, melyen a franczia bonapartista sajtó oly példás szelidséggel döcög előtte. A felhivatalos lapok egész hivatalos tüzzel pattognak s balgának nevezik a belga sajtót, hogy szép kérésökre nem akar azon frissibe elfranciaosodni.

A belga nemzet magatartásából az látszik, hogy nehéz attól venni, kinek eladó szándéka nincsen. A kormány szilárdon védi a sajtószabadság elvét mindamellett is, hogy egy pár lap nétan a mérséklet határait átlépte. Még a legtisztább bizáknak is van egy kis alja. S maga a nemzet bölcs királya, ki, midőn 1848-ban futásra nógattak, egyszerű polgárként is kész volt az országban maradni, most sem akarja magára kényszeríttetni a szabadságtól megváltást.

Cavou gróf mézes madzagából, melyet még folyvást huzogat a szárdok ajakin, a többi olaszok számára is elég jut. Ő sokak hite szerint már farkon fogta a madarat. Rejtélyesen szólott a kamarában alkudozások fölél, melyek még folyamatban volnának Olaszország javára, s mennyire méltányolja az angol és franczia kormány az olasz vágyakat és nézeteket. Ha elszáll a madár eléged-jék még farka tollával.

Orloff gróf nagyon megszorodott Párisban. Már bizonyosnak hitte az orosz-francia szövetséget, — s Napoleon császár mig egyik kezével szőre-mentében simogatta a kitanult udvari embert, a más kezével szerződvényt irt alá az angol és osztrákkal együtt a török birodalom függetlenségének biztosítása végett. Csökkent hat ismét az orosz-francia barátság árfolyama s előbbi fokára szökken az angol-francia szövetség. A szerződvényt közelebbi számunkban közlendjük.

A szegény török reá is szorul ma-holnap igazán a baráti segélyre, mert lázban kezd lenni minden teteme. Leli az Isten hidge — a török fanatizmus fegyvert ragadtat az igaz hívőkkel a

szultán ellen, mint ki a próféta törvénye iránt hitlen lett. Mekka, e szent város, Seriffje is pártot ütött már, s ötvenezer arabs támogatja ellentállását. Palesztinában is folyvást tart a zavar — s ki tudná szerit-számát elmondani a többi helység bajának. Majd elszavalhatni a nagy költő versét, leg-
alább Törökországot illetően:

Háboru van most a nagy világban,
Isten sirja reszket a szent honban.

A porta a vasutépítések könnyítése czéljából kisajátításra vonatkozó szabályzatot adott ki. Ez forradalmi tény a török polgári jogban, mert eddig még egy szultán sem merte illetni a muzulmanok tulajdon-jogát.

Mig Törökországot dülő árvízként lepte meg a sok reform, s minden uttórés nélkül ellentétbe hozza a muzulmán népet eddigi törvényei- és erkölcsel: azaltat az egyiptomi pasa folytatja bölesebben kiszámított javításait, — nem vékaszámra, hanem marokkal hinti a magot. — A mivel és erélyes pasa látván, hogy az arabok rendre és mivelődesre szoktatásában legjobb esz-

köz a katonai fegyelem, most oly módon készül seregét ujjaalakítani, hogy néhány évig minden egyes alattvaló köteles lesz katonáskodni. A terv sikerét előre biztosítani látszik mind az egyiptomi sereg eddigi önviselete Keleten, mind azon buzgalom, melylyel valamennyi tiszt sietett aláírásával hozzájárulni a Suczi földszoros átfúráshoz. A tisztek számára 250,000 franknyi részvény volt fenntartva, s ök másfél millio frankig irtak alá.

Stambulból írják. Mindazon nyugtalanságok, melyek Syriában s az arab tartományokban oly gyakran fölmerülnek, onnan crednek, hogy a lakosság azt hiszi, hogy olykor-olykor magát az adó és ujjoncozás alól kihuzhatja. A kormány azonban hatalmas befolyást biztosíthatna maga számára a lázongó nomádok felett, hogy ha a leggyakrabban meglátogatott oázisokon, még pedig a kutak közelében apró erőket készíttetne, melyekbe mintegy 50 ember és 2 ágyu elterne.

Állam- és iparpapírok árkelete.

Bécs, maj. 9-10. 1856.

E r t é k	Majus 9.	Majus 10.
5 $\frac{1}{2}$ -es met.	84 $\frac{3}{16}$	84 $\frac{1}{2}$
4 $\frac{1}{2}$ -es met.	—	75
4 $\frac{1}{4}$ -es met.	66 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{4}$
Nemz. kölcsön	85 $\frac{3}{4}$	85 $\frac{1}{4}$
1834-ki sorsjegy kölcsön	227	228
1839-ki „	130	129 $\frac{1}{2}$
1854-ki „	108 $\frac{1}{2}$	108 $\frac{1}{4}$
5 $\frac{1}{2}$ -Földtehermentesítéskötelezv.	—	77
Északi vasutrézvény	—	286 $\frac{1}{2}$
Francia „	—	352
Hitel részv.	364	—
Bank részv.	1118	1120
Duna gőzhajózási	618	632
Arany	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{1}{2}$
Ezüst	4	3 $\frac{1}{2}$

Felelős szerkesztő:
VIDA KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

26

Fontos értesítés

gazdákra nézve.

Hasznosnak bizonyult **marha-táppor**, mely köhögés és tüdő-bajokban biztos sikerrel használható. Készül a „Sas“ czimerű gyógyszerárban Korneuburghban.

Számos szerencsés gyógyulások, melyek ezen porok használatára bekövetkeztek, a melyek a bel- és külföld legnevezetesebb orvosok tanubizonyosága szerint ezen porok becses és sokoldalulag ható tulajdonait kétségkívül teszik, akkora érvényre emelték ezen porokat, hogy az állati betegségek első gyógyszerre gyanánt tekinthetnek, és minden gazdának ajánlandó, hogy ilyen porot házában mindig tartson készen.

Ezen porok meggyógyítják a marhák tüdő-bajait, u. m. tüdő-rothadást, köhögést, s a tüdő gyulladásait, még pedig alaposan. Fölpufladás, kolika és szorulás esetében, nagyobb adagban használva, szinte igen jó szer. — Ragadó málha-betegségekben, ha rendszeren használják, igen jó orvosszerű mutatkozik.

Általában a házi állatokra nézve megbecsülhetlen; mert a tejet javítja, úgy, hogy az így tejből egy felóra alatt vajot csinálhatni. A rozst jeltadó tehének teje a vele élés után harmadnapra megjavul. — Tisztítószere a marháknak, ha borjúzók, ha reggel jókor, és 9 órákor 1 vagy 2 kanállyal kapnak. — A borjúk egészen megjavulnak, ha 8 napig kapnak a porból. — A sertéseknek is jó szolgálatot tesz. — A lovak tüdőgyuladása ellen is erős és gyakran segítő szer. valamint a kolika és fenemltyei betegségekben. Általában bizonyos vértisztító szer, és minden betegségeket kiűzi a testből. A lovaknak egy maréknyit kell adni mindenkor ezen porból ételükbe vegyítve, minthogy örömet megésszik. A szarvasmarháknak, sertéseknek reggel és este 1 vagy 2 kanállyal kell adni kenyérbe vagy korpába; a borjúknak elég egy fél kanállal.

Ára egy kis pakétján 24 kr. Egy nagynak 48 kr. p. p.

Ezen por jószágát és hasznosságát számos orvosi tekintély bizonyítja.

Főraktár egész Erdélyre nézve van MISSELBACHER J. B. úrnál Ségese-irt.

Továbbá valódi kapható: Szébenben: Zöhrer J. F. Medgyesen: Vándor- és Bandt, Brassóban: Gyertyáni és fiai, Erzsébethvárosban: Schmidt A. R. genben: Nagelschmidt örök. M. Várhelyt: Bucher M., Sz. Udvarhelyt: Kaunz J. A., Tordán: Welics Gy. úrnál.

Nagyobb mennyiségre 25% rabatt adatik.

(20)

Tudatjuk

több felőli megszólítás következtében, hogy

valódi STAJER-NÖVÉNY-NEDV

mellbetegségek gyógyítására mindig, még pedig a legjobb minőségben kapható

Kolozsvárt KOZÁK EDUÁRD fűszerkereskedésében.

A STAJER-NÖVÉNY-NEDV egyedüli készítője, Purgleitner F. gyógyszerész Grazban figyelmeztet mindenkit, készítményét más hasonló s ezen név alatt kereskedésben forgó készítményekkel fel nem cserélni.

A valódi stajer-növény-nedv üvegei fejedek, felfelé kup-módjára keskenyülnek és fejeir dugójok van. Az üvegre: „Apotheke zum Hirschen in Graz“ — „IPA“ van rányomva, gondosan bezárva, s különben is a készítő nevét hordó etikettel kiállítva.

Egy üveg ára 50 kr. p. két üvegnél kevesebb nem küldetik szét, két vagy 4 üveg bepakolása 20 kr. p. számítatik.

Fürdő-jelentés.

Alólt tisztelettel fölhívja a nagy-
eremű t. cz. közönséget a

B á z n a i

gyógyfürdő-

re,

melyet szeptember óta haszonbérben bírván, folyó évi május 4-ken megnyitand.

Semmi fáradságot és költséget nem kimélt, hogy tisztelt vendégeinek kényelmét és időöltést szerezzen. Eczél-
ra az egészen ujbol díszített étterem közelében egy csinos tekeasztallal ellátott izléstelyes nyári-mulatölt építtetett. 2 magyar és 11 német s külföldi újságlapok állandnak a t. cz. vendégek időöltésére.

Minden reggel 6 órákor egy fedeles szekér megy be Medgyesre és 9 órákor vissza, és csupán a tisztelt vendégek rendelkezése alatt álland. Hasonlag délután is egy másik szekér fél hat órákor bemegy Medgyesre és vissza.

Ha valaki a tisztelt vendégek közül eseléd nélkül lenne, béröl a legutá-
nyosabb áron pontos szolgálatát ajánlja.

A konyhát és pinczét igyekezett alólt a lehető módon úgy ellátni, hogy mind jutányosak, mind izletesek legyenek a megrendelt ételek és italok, mind pedig a lehető leggyorsabban szolgálhasson velök.

Egyszersmind minden bérmentesen, a fürdő ügyében, hozzá intézett bármilyen tudakozódásra, posta útján felelni kész.

Mind a gyógyviz elismert haszna, mind a t. cz. vendégek lehető kényelmeli elláthatása bátorítja alóltat számos fürdő-vendégeket remélhetni.

Bázna, (Medgyes mellett)
ápril 25. 1856.

EHRlich MIHALY,
a fürdő haszonbérője.

(34)

(4-3)

Bérbe kiadó bolt.

Kolozsvárt a nagy piacon 453 szám alatti házban, egy bolt, — hol a Lotteria volt — mártól fogva egy vagy több évek-
re kedvező feltételek mellett kiadó, értekezhetni ugyanazon házban lakó város sebése Gspann Károly ural.

(35)

(1-3)

Eladó ház.

Kolozsvárt belső királyutczában a 17-
dik szám alatti ház, melyen tiz szoba, három konyha, három éléskamara és ugyanannyi fűskamara, pincze, s bőfor-
rásu kút találatik, és a mely hat per-
centet jövedelmez, kedvező feltételek mellett kiadó, értekezhetni fölöle belső közép-
utczába lakó háztulajdonossal.

(1-3)

A választi járásban Kolozsvárhoz há-
rom órájára Gyula helységébe egy nagyobb és ezzel határos Magyar-Macs-
kás helységébe egy kisebb jóság el-
adó. Mind mennyiségükről, mind árú-
ról értekezhetni Kolozsvárt a kiadótul-
ajdonossal.

(26)

273 sz.

K. J. K.

1856.

(3-3)

Hirdelmény.

A cs. kir. magas helytartóságnak 1855. november 25-kről az ideiglenes áru-alkuszrendtartásról (ország kormány-
lap II. oszt. X. darab. 35. sz.) kiadott rendelete következtében alólt keres-
kedelmi és iparkamara fölhívja mind-
azokat, a kik a kolozsvári piacon mint
alkuszok pénz-, váltó- vagy áru-ügye-
ket akarnak kezelni, hogy az alkusz-
jogért az említett rendtartás 6 §. szer-
intt folyamodványokat f. évi június 30-
káig adják be.

Kolozsvárt ápril 30-kán 1856.

A kereskedelmi és ipar-
kamartól.

(29)

(2-3)

Erdélyi

sajtolt élesztő.

Kolozsvár közelében Ó-Fenesen Han-
kovics Károly gyárában, a legjobb
minőségű sajtoló élesztő készül, a mely
jó minőségére nézve bármely gyárbeli-
vel versenyezvén, s egyszersmind ha-
zaai iparvállalat, tehát olyan lévén, a mi
évenként több ezereket maraszt a hazá-
ban, a t. cz. vevő közönség figyelmét
készszeresen megérdemli.

Főraktára van: Tauffer Fe-
rencz kereskedésében Kolozsvárt.

(25)

(3-3)

Bóltváltoztatás.

Alóltírtak van szerencséje jelenteni a
t. cz. közönségnek, hogy a „REME-
TEHEZ“ czimzett szövetkereske-
dését a dr. Szűcsféle házból a
szomszéd b. Radák Istvánné
házába a volt Víkol Simon-
féle bóltba tette át. Ko-
lozsvárt ápril 30-kán
1856.

KORBULY GERGELY.

(21)

(3-3)

Lakásváltoztatás.

Alóltírt jelenti a t. cz. közönségnek,
miserint lakása sz. György nap óta
b. magyarutczába 446 sz. alá az első
emeletbe van áttéve.

SCHELL JOSEPHIN,
leány-nevelő.

A valódi francia pezsgő raktár
is itt van.

Kiadja Berde Áron. — Nyomatik a r. kath. lyceum bettiivel.